

REABILITAREA PIEȚEI CENTRALE DIN or. CHIȘINĂU - INSTRUMENT DE PROMOVARE A AGRICULTURII LOCALE

Daniela PRISĂCARU

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Până la un moment Piața Centrală a fost utilă, în rezonanță cu locuitorii, dar odată cu trecerea timpului acest spațiu a devenit inutil pentru oraș. Lipsa de interes a locuitorilor față de piață este cauzată de două motive principale: aglomerația din zonă și lipsa ei de actualitate. Din aceste motive oamenii preferă să facă cumpărăturile la marketuri, ceea ce devalorizează ramura principală a economiei țării noastre- agricultura. Soluția acestei probleme este propunerea unei noi piețe accesibile și atractive pentru toată populația orașului. Această dezvoltare poate fi obținută prin intermediul studierii noilor tendințe din domeniul agricol și comercial din întreaga lume. Pornind de la ideea că Piața Centrală se află în inima capitalei, această reabilitare trebuie să reprezinte întreg Chișinăul, care mereu a fost un oraș verde, ecologic și puțin industrializat.*

Cuvinte-cheie: *Piața Centrală din orașul Chișinău, reabilitare, agricultură locală, fermă verticală*

Acest proiect de cercetare studiază necesitatea reorganizării Pieței Centrale din orașul Chișinău prin prisma căruia se va promova agricultura locală. Mai exact studiul se va baza pe crearea unui concept nou de piață. Proiectul va stimula creșterea calității produselor agricole locale, și în acest caz va contribui la sporirea interacțiunii dintre urban și rural.

Analiza are ca scop o nouă amenajare a Pieței Centrale care și-a pierdut din actualitate și nu mai este avantajos economic să ocupe în continuare o suprafață destul de semnificativă a centului orasului Chișinău, îndeplinind doar funcția de comercializare a produselor agroindustriale cu amănuntul.

Așa cum s-a observat până acum, o parte importantă a cercetării este alocată formulării unei strategii de creare a unui nou tip de piață. Proiectul de reabilitare are ca scop aducerea la o nouă viață a zonei din centru capitalei, care în prezent este ocupată de Piața Centrală. Noul concept de piață nu va ține doar de fermierii locali, dar va stimula interesul oamenilor către produsele agricole ecologic curate. Proiectul creat își va propune promovarea următoarelor lucruri:

- Produse agricole ecologic curate;
- Principii de sustenabilitate a creșterii produselor agricole;
- Micșorarea degajării de CO₂ în atmosferă;
- Reducerea transportului de produse agricole la minim;
- Cercetarea și promovarea tehnologiilor noi cu impact negativ minim asupra mediului;
- Sporirea productivității terenurilor agricole din țară;
- Rezolvarea problemei ambuteiajului din zona sitului;
- Găsirea unei soluții de micșorare a traficului din zonă;
- Spații publice pentru populația orașului.

Ideea din spatele strategiei de creare a unui nou tip de piață este relativ simplă. În esență este vorba de regândirea comercializării produselor alimentare într-un oraș modern, în continua evoluție. Inovația este înțeleasă în acest proiect de revitalizare, ca fiind una în primul rând socială și doar în al doilea rând arhitecturală. La momentul actual soluția cea mai potrivită poate fi rezolvată cu ajutorul combinării unui spațiu nou urban, ce va îmbina facilitățile unei piețe agroalimentare și a unei ferme urbane.

În ultimul deceniu, omenirea a început să înțeleagă mai bine relația dintre om și schimbările climatice globale. Una din cele mai importante probleme în acest domeniu este aceea că arderea combustibilului eliberează gaze cu efect de seră în atmosferă, ceea ce pare să determine creșterea temperaturii globale. (Matthews, 2000) Fiecare oraș inteligent are nevoie de cel puțin o fermă verticală. Aceasta ar asigura cu produse alimentare orașul nu doar cu scopul să micșoreze necesitatea de transportare a produselor alimentare, dar ar putea fi o sursă vitală în cazul dezastrilor climatice.

Ferma verticală este o practică a creșterii produselor agricole sau a medicamentelor în straturi suprapuse pe verticală, suprafețe înclinate vertical sau integrate în alte structuri. Aceasta este o idee modernă de cultivare agricole (Controlled Environment Agriculture), unde toți factorii de mediu sunt controlați artificial, susține Asociația Fermelor Verticale. (Association for Vertical Farming, 2017) O administrare corectă a unei ferme nu are nevoie de pesticide sau erbicide. (Marks, 2014)

Avantajele fermei verticale au determinat alegerea acestei soluții inovative pentru Piața Centrală, care sunt:

1. Productivitate înaltă pe tot parcursul anului;
2. Scăderea necesității transportului pe distanțe lungi;
3. Minimizarea alterării produselor în timpul transportării (la nivel global 30% de mincare se alterează pe drum);
4. Despommier estimează că o producție de grâu recoltată pe o suprafață de 1 000 ha poate fi obținută într-o fermă cu 30 de nivele; (Despommier, 2009)
5. Productivitate independentă de condițiile naturale;
6. Conservare. Agricultura verticală va reduce cantitatea de terenuri agricole care ar putea reveni la starea lor naturală;
7. Retragera activității umane din zonele sălbatice;
8. Micșorarea riscurilor fermierilor (agricultura tradițională riscă cu sănătatea agricultorilor (boli, infecții ale animalelor sălbatice, expunere la pesticide));
9. Siguranța alimentară;
10. Sustenabilitate energetică. Fermele verticale ar putea transforma deșeurile organice în biogaz (65% metan și alte gaze). Acest gaz ar putea fi apoi ars pentru a genera electricitate pentru fermă;

Luând în considerare că țara noastră nu a avut până când parte de practice în domeniul agriculturii verticale, nu putem presupune definitiv care vor fi percepțiile populației locale față de acest tip de alimente. În acest caz schimbările trebuie făcute treptat.

În etapa inițială va fi propusă construcția unei noi piețe cu o mică fermă urbană, însă cu posibilitatea extinderii ei ulterioare, iar cea finală – ferma etajată va fi extinsă pentru a satisface tot suplimentul necesar de produse vegetale pentru întreg orașul.

Prima etapă mai conservativă va funcționa în felul următor. Pe timp de vară vor fi vândute produsele fermierilor ce vor aduce marfa la piață cu ajutorul transportului organizat de către parteneri publici privați din localități pentru a micșora fluxurile neargumentate din zona pieței, iar produsele crescute în ferma verticală în perioada de vară vor fi doar exotice (kiwano, anghinare, ghimbir, chayote, turmeric, sparanghel, șofran, gulie, rucola), astfel fermierii locali nu vor fi deloc influențați de produsele din fermă.

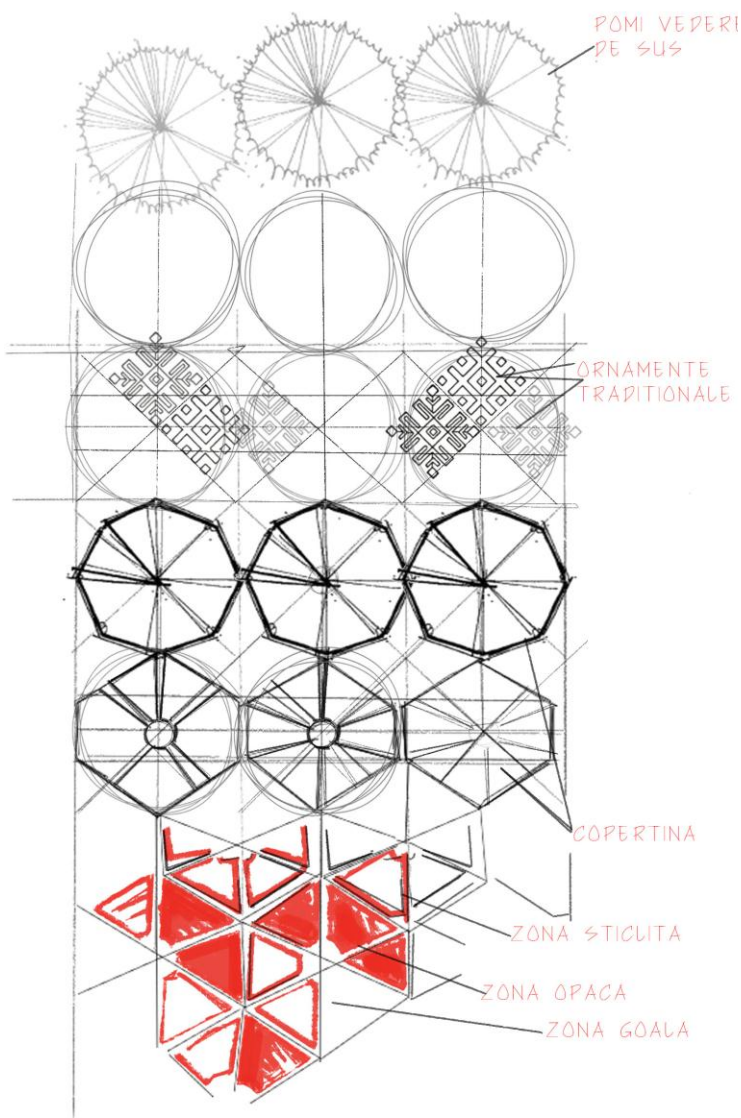
Pe timp de iarnă vor fi vândute în piață produsele proaspete din ferma verticală specifice zonei temperate, iar fermierii locali vor aduce la piață produse ce au fost fabricate doar din roada lor proprie, cum ar fi conserve, condimente, ceaiuri, produse de patiserie, dulcețuri, sucuri, compoturi etc.

În acest caz în piață se vor găsi doar produse locale, nici unul de import. Toți cumpărătorii pieței vor contribui la promovarea produselor autoctone locale și vor încuraja agricultura națională. Pe lângă aceasta piața va fi o carte de vizită gastronomică a țării, un centru de dezvoltare și cercetare a agriculturii pentru întreaga țară.

A doua etapă va fi realizată doar în cazul în care populația din zona centrală a Chișinăului va fi gata să treacă definitiv la produsele din ferma verticală, iar fermierii din țară vor avea o țintă de distribuție a produselor prin marketurile din țară și de peste hotare. Astfel caz va fi redus la maxim transportul din zona centrală a orașului, iar Chișinăul va deveni un oraș independent alimentar de orice factor natural.

Piața fermierilor intenționează să pună valoare imaginii urbane, ce va aduce o încărcătură identității orașului și agriculturii țării în general. Este deci importantă percepția oamenilor asupra clădirii. De aceea ea trebuie să aibă un aspect agreabil dar în același timp o construcție îndrăznească cu o puternică declarație despre ambițiile, viziunilor noi le orașului și istoriei lui.

Prin adăugarea unei zone de producere agricolă în interiorul țesăturii urbane se poate asigura o calitate mai bună alimentelor, un mediu educațional social și o siguranță alimentară îmbunătățită. Pe lângă potențialul demografic și de infrastructură a orașului, ferma urbană va crea o zonă atrăgătoare estetic și un habitat viu și vibrant pentru toată lumea. Agricultura urbană poate face parte din modelul unui oraș inteligent și, prin urmare, conceptualizarea acestui „Skyline Verde” este esențial în designul urban pentru a oferi o identitate de viață sănătoasă și prosperă orașului. În acest caz ferma urbană va avea o viziune nouă asupra alimentării orașului, și agriculturii Moldovei în general. Așadar noua clădire a Pieței Centrale va avea un potențial de a deveni o clădire iconică.

Se propune de păstrat cât mai mult din construcțiile existente de pe teritoriul actualei piețe, prin intermediul modernizării și adaptării. Noile intervenții se preconizează a fi integrate armonios, permițând în

Imagine 1. Obținerea formei arhitecturale

generație nouă a pieței, pentru a fi atrăgătoare oricărei categorii de vârstă din oraș.

Proiectul de reabilitare este esențial și actual, ce hotărăște un șir de probleme, și poate fi adaptat în timp la necesitățile societății. Toate problemele depistate a Pieței Centrale s-au dovedit a fi rezolvabile prin intermediul soluțiilor arhitecturale și de management a pieței. Trebuie să se pună în practică aceste cunoștințe acumulate pe parcursul acestui studio pentru ca populația orașului Chișinău să se bucure de potențialul ce îl deține.

Forma arhitecturală a pieței va avea un rol de comunicare, de transmitere a conținutului ei și semnificație a acestui conținut. Pentru aceasta va exista o relație optimă între necesitățile de utilizare a spațiului și o percepție corespunzătoare a ei față de utilizator.

Pornind de la ideea că proiectul va crea o conexiune dintre urban și rural prin intermediul produselor fermierilor, arhitectura ar trebui să sugereze aceasta. Arborele este simbol al vieții în continuă evoluție, el evocă verticalitate și în același timp ne unește cu natura.

Forma arhitecturală a pornit de la crearea simbolică a unei zone în oraș unde renaște natura. Silueta stilizată a copacului va crea un sistem de conexiune a cerului cu pământului, nu doar în mod simbolic, dar și fizic. Ramurile vor fi amplasate în așa fel încât să capteze precipitațiile de pe acoperiș, și să le transmită prin tulpină în pământ unde apa va fi filtrată și depozitată pentru a fi utilizată în ferma verticală.

Un alt lucru ce s-a luat în considerație la crearea siluetei arhitecturale este locul. S-a făcut o cercetare în găsirea unor forme distinctive tradițiilor naționale locale și a celor bulgare, cărora le datorăm apariția pieței în această zonă a orașului.

În mare parte grupurile de blocuri ce vor constitui noua piață vor avea forme simple, pentru a nu crea disconfort de orientare în spațiu. Accentele arhitecturale vor constitui copacii stilizați în zona interioară a clădirii și contrastul dintre materialele de construcție.

În acest caz va avea loc o trecere lentă de la etapa anterioară la cea de

Imagine 2. Conceptul volumetric a Reabilitării Pieței Centrale din or. Chișinău

Biibliografie:

1. Association for Vertical Farming, 2017. Introducing The Vertical Farming Global Sustainability Registry (SURE) Network;
2. Beatley, T., 2010. Biophilic Cities: Integrating Nature into Urban Design and Planning. Washington: Island Press;
3. Despommier, D., 2010. The Vertical Farm. Feeding the World in the 21st century. б.м.:St. Martin's Press;
4. Halweil, Brian & Prugh, T., 2002. The Case for Local Food in a Global Market. Washington: Worldwatch Institute;
5. Marks, P., 2014. Vertical farms sprouting all over the world. NewScientist, Technology news (15 Ianuarie), p. 1;
6. Matthews, S., 2000. Case Study - Landfill Power Generation. Pittsburgh: Carnegie Mellon University;
7. Stici, I., 2000. Piața Centrală : 175 de ani = Центральный рынок : 175 лет. Chișinău: Editura Basarabia.